فهرست مطالب

پیشگفتار ۲۳

مقدمه ۲۵

فصل نخست : کلیات، مبانی تاریخی و فقهی تعزیرات حکومتی..... ۲۹

مبحث اول: مفهوم‌شناسی تعزیرات حکومتی ۳۰
گفتار اول: مفهوم لغوی و اصطلاحی تعزیر ۳۰
بند اول: معنای لغوی تعزیر ۳۱
بند دوم: مفهوم تعزیر در فقه اسلامی ۳۱
بند سوم: مفهوم تعزیر در حقوق موضوعه ایران ۳۲
گفتار دوم: مفهوم تعزیرات حکومتی ۳۳
بند اول: تمایز تعزیرات حکومتی از تعزیرات کیفری ۳۳
بند دوم: تعزیرات حکومتی به‌مثابه ضمانت‌اجرای اداری ـ اقتصادی ۳۴
بند سوم: نقش حکومت در اعمال تعزیرات حکومتی ۳۵
گفتار سوم: ماهیت حقوقی تعزیرات حکومتی ۳۶
بند اول: ماهیت کیفری ۳۶
بند دوم: ماهیت اداری ۳۷
بند سوم: ماهیت شبه‌قضایی ۳۸
بند چهارم: نظریه مختلط درباره ماهیت تعزیرات حکومتی ۳۹
مبحث دوم: مبانی فقهی تعزیرات حکومتی ۴۰
گفتار اول: جایگاه تعزیر در فقه اسلامی ۴۰
بند اول: تعزیر در برابر حدود، قصاص و دیات ۴۱
بند دوم: قلمرو اختیار حاکم در تعیین تعزیر ۴۱
بند سوم: ملاک‌های شرعی اعمال تعزیر ۴۲
گفتار دوم: نهاد حسبه و پیوند آن با تعزیرات حکومتی ۴۳
بند اول: مفهوم حسبه ۴۴
بند دوم: وظایف محتسب در نظارت بر بازار ۴۴
بند سوم: امر به معروف و نهی از منکر در حوزه اقتصاد عمومی ۴۵
بند چهارم: نسبت حسبه با تعزیرات حکومتی معاصر ۴۶
گفتار سوم: قواعد فقهی مرتبط با تعزیرات حکومتی ۴۷
بند اول: قاعده لاضرر ۴۷

بند دوم: قاعده حفظ نظام..... ۴۸
بند سوم: قاعده منع اکل مال به باطل..... ۴۹
بند چهارم: قاعده تسلیط و محدودیت‌های آن..... ۴۹
بند پنجم: قاعده حرمت غش در معامله..... ۵۰
بند ششم: قاعده نفی عسر و حرج..... ۵۱
بند هفتم: قاعده مصلحت عمومی..... ۵۲
مبحث سوم: پیشینه تاریخی نظارت بر بازار و تعزیرات..... ۵۳
گفتار اول: نظارت بر بازار در تمدن اسلامی..... ۵۳
بند اول: بازار در نظام اقتصادی اسلام..... ۵۴
بند دوم: نقش محتسب در کنترل تخلفات اقتصادی..... ۵۴
بند سوم: شیوه‌های برخورد با گران‌فروشی، کم‌فروشی و تقلب..... ۵۵
گفتار دوم: نظارت بر بازار در ایران پیش از انقلاب اسلامی..... ۵۶
بند اول: نهادهای سنتی نظارت بر بازار..... ۵۷
بند دوم: مقررات دولتی در حوزه قیمت‌گذاری و توزیع..... ۵۷
بند سوم: تجربه‌های اداری پیش از تشکیل سازمان تعزیرات حکومتی..... ۵۸
گفتار سوم: تحولات پس از انقلاب اسلامی..... ۵۹
بند اول: شرایط اقتصادی و اجتماعی مؤثر بر شکل‌گیری تعزیرات حکومتی..... ۶۰
بند دوم: ضرورت مقابله با احتکار، گران‌فروشی و اخلال در توزیع کالا..... ۶۰
بند سوم: زمینه‌های تشکیل نهادهای تعزیراتی..... ۶۱
مبحث چهارم: فلسفه وجودی تعزیرات حکومتی..... ۶۳
گفتار اول: حمایت از نظم عمومی اقتصادی..... ۶۳
گفتار دوم: حمایت از حقوق مصرف‌کننده..... ۶۴
گفتار سوم: تنظیم بازار و کنترل تخلفات اقتصادی..... ۶۵
گفتار چهارم: پیشگیری از اخلال در نظام توزیع کالا و خدمات..... ۶۶
گفتار پنجم: حمایت از سلامت عمومی جامعه..... ۶۷

فصل دوم : مبانی حقوقی، منابع قانونی و اصول حاکم بر تعزیرات حکومتی ۷۱

مبحث اول: جایگاه تعزیرات حکومتی در نظام حقوقی ایران..... ۷۲
گفتار اول: تعزیرات حکومتی در نظام حقوق عمومی..... ۷۲
بند اول: ارتباط با حقوق اداری..... ۷۳
بند دوم: ارتباط با حقوق اقتصادی..... ۷۴
بند سوم: ارتباط با حقوق تنظیم‌گری..... ۷۵
گفتار دوم: تعزیرات حکومتی در نظام حقوق کیفری..... ۷۵

بند اول: نسبت تعزیرات حکومتی با جرم و مجازات ۷۶
بند دوم: تفاوت تخلف تعزیراتی و جرم کیفری ۷۶
بند سوم: تمایز ضمانت‌اجرای تعزیراتی و مجازات کیفری ۷۷
گفتار سوم: تعزیرات حکومتی به‌عنوان مرجع شبه‌قضایی ۷۸
بند اول: مفهوم مرجع شبه قضایی ۷۹
بند دوم: تفاوت مرجع شبه‌قضایی با دادگاه عمومی ۷۹
بند سوم: آثار شبه‌قضایی بودن سازمان تعزیرات حکومتی ۸۰
مبحث دوم: منابع قانونی و مقرراتی تعزیرات حکومتی ۸۲
گفتار اول: قوانین اصلی مرتبط با تعزیرات حکومتی ۸۲
بند اول: قانون تعزیرات حکومتی ۸۳
بند دوم: قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی ۸۴
بند سوم: قانون نظام صنفی کشور ۸۴
بند چهارم: قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان ۸۵
بند پنجم: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۸۶
بند ششم: قانون مجازات اسلامی در موارد مرتبط ۸۷
بند هفتم: قانون آیین دادرسی کیفری در موارد قابل استناد ۸۸
گفتار دوم: آیین‌نامه‌ها و مقررات اجرایی ۸۹
بند اول: آیین‌نامه سازمان تعزیرات حکومتی ۸۹
بند دوم: آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های رسیدگی ۹۰
بند سوم: مصوبات هیئت وزیران ۹۱
بند چهارم: مصوبات ستاد تنظیم بازار ۹۲
بند پنجم: دستورالعمل‌های سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ۹۳
بند ششم: بخشنامه‌ها و رویه‌های اداری مؤثر ۹۴
گفتار سوم: جایگاه آرا و رویه‌های قضایی و اداری ۹۵
بند اول: آرای دیوان عدالت اداری ۹۵
بند دوم: آرای وحدت رویه و نظریات مشورتی مرتبط ۹۶
بند سوم: رویه عملی شعب تعزیرات حکومتی ۹۷
بند چهارم: حدود اعتبار رویه اداری در رسیدگی تعزیراتی ۹۸
مبحث سوم: اصول بنیادین حاکم بر تعزیرات حکومتی ۱۰۰
گفتار اول: اصل قانونی بودن تخلف و ضمانت‌اجرا ۱۰۰
بند اول: مفهوم اصل قانونی بودن ۱۰۱
بند دوم: آثار اصل قانونی بودن در تعزیرات حکومتی ۱۰۲
بند سوم: ممنوعیت اعمال ضمانت‌اجرای فاقد مبنای قانونی ۱۰۳

گفتار دوم: اصل شخصی بودن مسئولیت ۱۰۴
بند اول: مفهوم مسئولیت شخصی ۱۰۴
بند دوم: مسئولیت مباشر، معاون و مسبب ۱۰۵
بند سوم: استثناها و چالش‌های مسئولیت اشخاص حقوقی ۱۰۶
گفتار سوم: اصل تناسب تخلف و ضمانت‌اجرا ۱۰۷
بند اول: معیارهای تناسب ۱۰۸
بند دوم: شدت و ضعف تخلف ۱۰۹
بند سوم: آثار اجتماعی و اقتصادی تخلف ۱۱۰
گفتار چهارم: اصل منع مجازات یا ضمانت‌اجرای مضاعف ۱۱۱
بند اول: مفهوم منع رسیدگی یا مجازات مجدد ۱۱۱
بند دوم: نسبت رسیدگی تعزیراتی و کیفری ۱۱۳
بند سوم: موارد تعارض و راهکارهای حل آن ۱۱۴
گفتار پنجم: اصل تفسیر مضیق مقررات تعزیراتی ۱۱۵
بند اول: ضرورت تفسیر مضیق ۱۱۵
بند دوم: ممنوعیت توسعه مصادیق تخلف به زیان متهم ۱۱۶
بند سوم: نقش این اصل در حمایت از حقوق دفاعی ۱۱۷
گفتار ششم: اصل رعایت حقوق دفاعی متهم ۱۱۸
بند اول: حق اطلاع از اتهام ۱۱۸
بند دوم: حق ارائه دفاع و مدارک ۱۱۹
بند سوم: حق داشتن وکیل یا نماینده قانونی ۱۲۰
بند چهارم: حق اعتراض به رأی ۱۲۱
مبحث چهارم: مفاهیم بنیادین در تخلفات تعزیراتی ۱۲۲
گفتار اول: مفهوم تخلف تعزیراتی ۱۲۲
بند اول: تفاوت تخلف، جرم و تخلف اداری ۱۲۳
بند دوم: عناصر تشکیل‌دهنده تخلف تعزیراتی ۱۲۴
بند سوم: نقش سوءنیت در تخلفات تعزیراتی ۱۲۴
گفتار دوم: مفهوم کالا و خدمت در تعزیرات حکومتی ۱۲۵
بند اول: کالاهای اساسی ۱۲۶
بند دوم: کالاهای مصرفی ۱۲۶
بند سوم: خدمات عمومی و تخصصی ۱۲۷
بند چهارم: خدمات بهداشتی، درمانی و دارویی ۱۲۸
گفتار سوم: مفهوم مصرف‌کننده، تولیدکننده و عرضه‌کننده ۱۲۹
بند اول: مصرف‌کننده نهایی ۱۲۹

بند دوم: تولیدکننده و واردکننده ۱۳۰
بند سوم: توزیع‌کننده و فروشنده ۱۳۰
بند چهارم: ارائه‌دهنده خدمات ۱۳۱
مبحث پنجم: نسبت تعزیرات حکومتی با نهادهای مشابه ۱۳۲
گفتار اول: نسبت با دادسراها و دادگاه‌های کیفری ۱۳۲
گفتار دوم: نسبت با دیوان عدالت اداری ۱۳۳
گفتار سوم: نسبت با سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ۱۳۳
گفتار چهارم: نسبت با اتاق اصناف و اتحادیه‌ها ۱۳۴
گفتار پنجم: نسبت با وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو ۱۳۵
گفتار ششم: نسبت با نهادهای نظارتی و بازرسی ۱۳۵

فصل سوم : سازمان تعزیرات حکومتی، ساختار اداری و صلاحیت‌ها ۱۳۹

مبحث اول: تشکیل و جایگاه سازمان تعزیرات حکومتی ۱۴۰
گفتار اول: مبانی تشکیل سازمان ۱۴۰
بند اول: ضرورت‌های اقتصادی و اجتماعی تشکیل سازمان ۱۴۱
بند دوم: اهداف قانون‌گذار از ایجاد سازمان ۱۴۱
بند سوم: تحولات ساختاری سازمان تعزیرات حکومتی ۱۴۲
گفتار دوم: وابستگی سازمانی و جایگاه اداری ۱۴۳
بند اول: جایگاه سازمان در قوه مجریه ۱۴۳
بند دوم: نسبت سازمان با وزارت دادگستری ۱۴۴
بند سوم: استقلال اداری و حدود آن ۱۴۵
بند چهارم: آثار وابستگی سازمانی بر بی‌طرفی رسیدگی ۱۴۵
گفتار سوم: ماهیت شعب تعزیرات حکومتی ۱۴۶
بند اول: شعب بدوی ۱۴۶
بند دوم: شعب تجدیدنظر ۱۴۷
بند سوم: شعب ویژه ۱۴۸
بند چهارم: واحد اجرای احکام ۱۴۸
مبحث دوم: ساختار داخلی سازمان تعزیرات حکومتی ۱۵۰
گفتار اول: ساختار ستادی سازمان ۱۵۰
بند اول: رئیس سازمان ۱۵۰
بند دوم: معاونت‌ها و ادارات کل ۱۵۱
بند سوم: نقش واحدهای نظارتی، آموزشی و پژوهشی ۱۵۲
گفتار دوم: ساختار استانی و شهرستانی ۱۵۳

بند اول: ادارات کل استانی ۱۵۳
بند دوم: شعب شهرستانی ۱۵۴
بند سوم: صلاحیت محلی شعب ۱۵۵
گفتار سوم: نیروی انسانی و مقامات رسیدگی‌کننده ۱۵۶
بند اول: رئیس شعبه ۱۵۶
بند دوم: اعضا و کارکنان شعب ۱۵۷
بند سوم: ضابطان، مأموران و بازرسان مرتبط ۱۵۷
بند چهارم: شرایط، صلاحیت‌ها و مسئولیت‌های مقامات رسیدگی‌کننده ۱۵۸
مبحث سوم: صلاحیت‌های سازمان تعزیرات حکومتی ۱۵۹
گفتار اول: صلاحیت ذاتی ۱۵۹
بند اول: مفهوم صلاحیت ذاتی ۱۶۰
بند دوم: موارد داخل در صلاحیت سازمان ۱۶۰
بند سوم: موارد خارج از صلاحیت سازمان ۱۶۱
گفتار دوم: صلاحیت محلی ۱۶۲
بند اول: معیار محل وقوع تخلف ۱۶۲
بند دوم: معیار محل کشف تخلف ۱۶۳
بند سوم: تعارض صلاحیت محلی شعب ۱۶۴
گفتار سوم: صلاحیت صنفی، اقتصادی و خدماتی ۱۶۴
بند اول: تخلفات واحدهای صنفی ۱۶۵
بند دوم: تخلفات تولیدی و توزیعی ۱۶۶
بند سوم: تخلفات خدماتی ۱۶۶
بند چهارم: تخلفات مرتبط با قیمت‌گذاری ۱۶۷
گفتار چهارم: صلاحیت در امور بهداشتی، درمانی و دارویی ۱۶۸
بند اول: تخلفات بهداشتی ۱۶۸
بند دوم: تخلفات دارویی ۱۶۹
بند سوم: تخلفات درمانی ۱۶۹
بند چهارم: تخلفات تجهیزات و ملزومات پزشکی ۱۷۰
گفتار پنجم: صلاحیت در حوزه قاچاق کالا و ارز ۱۷۱
بند اول: جایگاه تعزیرات در رسیدگی به قاچاق کالا و ارز ۱۷۱
بند دوم: حدود صلاحیت سازمان در برابر مراجع قضایی ۱۷۲
بند سوم: پرونده‌های خاص و شعب ویژه قاچاق ۱۷۳
مبحث چهارم: اشخاص مشمول رسیدگی تعزیراتی ۱۷۴
گفتار اول: اشخاص حقیقی ۱۷۴

بند اول: صاحبان واحدهای صنفی ۱۷۵
بند دوم: مدیران و متصدیان ۱۷۵
بند سوم: مباشر، معاون و عامل تخلف ۱۷۶
بند چهارم: کارگران و کارکنان واحدهای صنفی و تولیدی ۱۷۶
گفتار دوم: اشخاص حقوقی ۱۷۷
بند اول: شرکت‌ها و مؤسسات تجاری ۱۷۷
بند دوم: واحدهای تولیدی و خدماتی ۱۷۸
بند سوم: فروشگاه‌های زنجیره‌ای و پلتفرم‌های عرضه کالا ۱۷۸
بند چهارم: مسئولیت مدیران اشخاص حقوقی ۱۷۹
گفتار سوم: مسئولیت مشترک و تضامنی ۱۸۰
بند اول: مسئولیت تولیدکننده ۱۸۰
بند دوم: مسئولیت واردکننده ۱۸۱
بند سوم: مسئولیت توزیع‌کننده ۱۸۱
بند چهارم: مسئولیت عرضه‌کننده نهایی ۱۸۲
مبحث پنجم: رابطه سازمان تعزیرات با دستگاه‌های اجرایی و نظارتی ۱۸۳
گفتار اول: رابطه با سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ۱۸۳
گفتار دوم: رابطه با وزارت صنعت، معدن و تجارت ۱۸۴
گفتار سوم: رابطه با اتاق اصناف و اتحادیه‌های صنفی ۱۸۴
گفتار چهارم: رابطه با وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو ۱۸۵
گفتار پنجم: رابطه با نیروی انتظامی و ضابطان خاص ۱۸۵
گفتار ششم: رابطه با گمرک و مراجع مرتبط با قاچاق کالا و ارز ۱۸۶
گفتار هفتم: رابطه با سازمان بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات ۱۸۶
مبحث ششم: تعارض صلاحیت‌ها و شیوه حل آن ۱۸۸
گفتار اول: تعارض صلاحیت با دادگاه‌های کیفری ۱۸۸
گفتار دوم: تعارض صلاحیت با مراجع صنفی ۱۸۹
گفتار سوم: تعارض صلاحیت با دیوان عدالت اداری ۱۹۰
گفتار چهارم: تعارض صلاحیت با مراجع اداری تخصصی ۱۹۰
گفتار پنجم: آثار تصمیم مرجع صالح بر ادامه رسیدگی ۱۹۱

فصل چهارم : تخلفات تعزیراتی و مصادیق آن ۱۹۷

مبحث اول: طبقه‌بندی کلی تخلفات تعزیراتی ۱۹۷
گفتار اول: تخلفات اقتصادی ۱۹۸
بند اول: گران‌فروشی ۱۹۸

بند دوم: کم‌فروشی ۱۹۹
بند سوم: تقلب در کسب ۱۹۹
بند چهارم: احتکار ۲۰۰
بند پنجم: عرضه خارج از شبکه ۲۰۱
بند ششم: امتناع از عرضه کالا یا خدمت ۲۰۱
گفتار دوم: تخلفات صنفی ۲۰۲
بند اول: نداشتن پروانه کسب ۲۰۳
بند دوم: عدم درج قیمت ۲۰۳
بند سوم: عدم صدور فاکتور ۲۰۴
بند چهارم: عدم رعایت ضوابط صنفی ۲۰۴
بند پنجم: فروش اجباری یا تحمیلی کالا ۲۰۵
بند ششم: تخلفات نمایشگاهی، فروش فوق‌العاده و حراج ۲۰۵
گفتار سوم: تخلفات خدماتی ۲۰۵
بند اول: گران‌فروشی خدمات ۲۰۶
بند دوم: ارائه خدمات برخلاف تعرفه ۲۰۶
بند سوم: عدم رعایت کیفیت خدمات ۲۰۷
بند چهارم: تخلفات مراکز تعمیراتی، حمل‌ونقل و خدمات عمومی ۲۰۷
گفتار چهارم: تخلفات بهداشتی، درمانی و دارویی ۲۰۸
بند اول: عرضه کالای غیربهداشتی ۲۰۸
بند دوم: فروش داروی غیرمجاز یا قاچاق ۲۰۹
بند سوم: تخلفات مراکز درمانی ۲۰۹
بند چهارم: تخلفات داروخانه‌ها ۲۱۰
بند پنجم: تخلفات مرتبط با تجهیزات پزشکی ۲۱۰
بند ششم: تهدید علیه سلامت عمومی ۲۱۱
گفتار پنجم: تخلفات مرتبط با قاچاق کالا و ارز ۲۱۱
بند اول: نگهداری و عرضه کالای قاچاق ۲۱۱
بند دوم: حمل و فروش کالای قاچاق ۲۱۲
بند سوم: تخلفات ارزی در حدود صلاحیت سازمان ۲۱۲
بند چهارم: ضبط کالا و جزای نقدی در پرونده‌های قاچاق ۲۱۳
مبحث دوم: عناصر تشکیل‌دهنده تخلف تعزیراتی ۲۱۴
گفتار اول: عنصر قانونی ۲۱۴
بند اول: ضرورت وجود نص قانونی ۲۱۴
بند دوم: حدود اعتبار آیین‌نامه‌ها و مصوبات ۲۱۵

بند سوم: چالش تعدد و پراکندگی مقررات ۲۱۵
گفتار دوم: عنصر مادی ۲۱۶
بند اول: فعل مثبت ۲۱۶
بند دوم: ترک فعل ۲۱۷
بند سوم: وضعیت‌های مستمر و تکرارشونده ۲۱۷
بند چهارم: آثار تخلف بر بازار و مصرف‌کننده ۲۱۸
گفتار سوم: عنصر معنوی یا روانی ۲۱۸
بند اول: نقش علم و آگاهی ۲۱۹
بند دوم: نقش عمد و تقصیر ۲۱۹
بند سوم: تخلفات صرف و مسئولیت بدون نیاز به احراز سوءنیت ۲۲۰
بند چهارم: دفاعیات مبتنی بر فقدان سوءنیت ۲۲۰
مبحث سوم: شرایط تحقق و انتساب تخلف ۲۲۱
گفتار اول: انتساب تخلف به شخص حقیقی ۲۲۱
گفتار دوم: انتساب تخلف به شخص حقوقی ۲۲۲
گفتار سوم: نقش مباشر، مسبب و معاون ۲۲۲
گفتار چهارم: تأثیر فورس ماژور و عوامل خارج از اراده ۲۲۳
گفتار پنجم: تأثیر اشتباه، جهل و فقدان اختیار ۲۲۳
گفتار ششم: تعدد و تکرار تخلف ۲۲۴
مبحث چهارم: مصادیق ویژه و نوپدید تخلفات تعزیراتی ۲۲۵
گفتار اول: تخلفات در فروشگاه‌های اینترنتی ۲۲۵
بند اول: گران‌فروشی و عدم شفافیت قیمت در فضای مجازی ۲۲۵
بند دوم: عدم تحویل کالا یا تحویل کالای مغایر ۲۲۶
بند سوم: تبلیغات گمراه کننده ۲۲۷
گفتار دوم: تخلفات پلتفرم‌ها و فروشگاه‌های اینترنتی ۲۲۷
بند اول: مسئولیت پلتفرم در عرضه کالا ۲۲۸
بند دوم: مسئولیت فروشنده ثالث ۲۲۸
بند سوم: حدود نظارت بر معاملات آنلاین ۲۲۹
گفتار سوم: تخلفات مرتبط با کالاهای اساسی و یارانه‌ای ۲۳۰
بند اول: عرضه خارج از شبکه ۲۳۰
بند دوم: احتکار کالاهای اساسی ۲۳۱
بند سوم: فروش کالاهای یارانه‌ای با نرخ آزاد ۲۳۲
گفتار چهارم: تخلفات در شرایط اضطراری و بحران ۲۳۲
بند اول: تخلفات زمان کمبود کالا ۲۳۳

بند دوم: تخلفات دوران بحران‌های بهداشتی ۲۳۳
بند سوم: سوءاستفاده از وضعیت اضطراری بازار ۲۳۴
مبحث پنجم: دفاعیات و جهات رافع یا مخفف مسئولیت ۲۳۵
گفتار اول: فقدان عنصر قانونی ۲۳۵
گفتار دوم: فقدان انتساب تخلف ۲۳۶
گفتار سوم: فقدان سوءنیت در موارد مؤثر ۲۳۶
گفتار چهارم: اجبار، اضطرار و فورس ماژور ۲۳۷
گفتار پنجم: اشتباه قابل قبول ۲۳۸
گفتار ششم: جبران خسارت و همکاری مؤثر متخلف ۲۳۸
گفتار هفتم: تأثیر سابقه یا فقدان سابقه تخلف ۲۳۹

فصل پنجم : آیین رسیدگی در سازمان تعزیرات حکومتی ۲۴۵

مبحث اول: اصول حاکم بر رسیدگی تعزیراتی ۲۴۶
گفتار اول: اصل بی‌طرفی مرجع رسیدگی ۲۴۶
گفتار دوم: اصل استقلال نسبی مقام رسیدگی‌کننده ۲۴۷
گفتار سوم: اصل حق دفاع ۲۴۷
گفتار چهارم: اصل تناظر و استماع اظهارات طرفین ۲۴۸
گفتار پنجم: اصل مستند و مستدل بودن تصمیمات ۲۴۸
گفتار ششم: اصل سرعت در رسیدگی ۲۴۸
گفتار هفتم: اصل دادرسی عادلانه در مراجع شبه‌قضایی ۲۴۹
مبحث دوم: آغاز فرایند رسیدگی ۲۵۰
گفتار اول: جهات شروع رسیدگی ۲۵۰
بند اول: شکایت اشخاص حقیقی یا حقوقی ۲۵۰
بند دوم: گزارش بازرسان ۲۵۱
بند سوم: گزارش ضابطان و مأموران رسمی ۲۵۱
بند چهارم: اعلام دستگاه‌های اجرایی و نظارتی ۲۵۳
بند پنجم: ارجاع از مراجع قضایی یا اداری ۲۵۳
گفتار دوم: تشکیل پرونده ۲۵۴
بند اول: ثبت شکایت یا گزارش ۲۵۴
بند دوم: بررسی اولیه صلاحیت ۲۵۵
بند سوم: تکمیل مدارک و مستندات ۲۵۵
بند چهارم: ارجاع به شعبه صالح ۲۵۶
گفتار سوم: احضار، دعوت و ابلاغ ۲۵۷

بند اول: احضار متهم یا مشتکی‌عنه ۲۵۷
بند دوم: دعوت از شاکی، گزارش‌دهنده و مطلع ۲۵۸
بند سوم: ابلاغ کاغذی و الکترونیکی ۲۵۸
بند چهارم: آثار عدم حضور طرفین ۲۵۹
مبحث سوم: تحقیقات، رسیدگی و ادله اثبات تخلف ۲۶۱
گفتار اول: تحقیقات مقدماتی در پرونده‌های تعزیراتی ۲۶۱
بند اول: بررسی گزارش بازرسی ۲۶۱
بند دوم: اخذ توضیح از طرفین ۲۶۲
بند سوم: مطالبه اسناد و مدارک ۲۶۳
بند چهارم: بازرسی تکمیلی و استعلام از مراجع ذی‌ربط ۲۶۴
گفتار دوم: ادله اثبات تخلف ۲۶۵
بند اول: گزارش بازرسی ۲۶۵
بند دوم: فاکتور، دفاتر و اسناد تجاری ۲۶۶
بند سوم: سامانه‌های فروش و اطلاعات الکترونیکی ۲۶۷
بند چهارم: نظریه کارشناسی ۲۶۸
بند پنجم: اقرار و اظهارات طرفین ۲۶۹
بند ششم: شهادت، مطلعین و قرائن ۲۷۰
بند هفتم: امارات و اوضاع و احوال پرونده ۲۷۰
بند هشتم: ارزش اثباتی گزارش مأموران رسمی ۲۷۱
گفتار سوم: کارشناسی در تعزیرات حکومتی ۲۷۲
بند اول: موارد ارجاع به کارشناسی ۲۷۲
بند دوم: انتخاب کارشناس ۲۷۳
بند سوم: اعتراض به نظریه کارشناسی ۲۷۴
بند چهارم: ارزش اثباتی نظر کارشناس ۲۷۴
گفتار چهارم: جلسه رسیدگی ۲۷۵
بند اول: نحوه اداره جلسه ۲۷۵
بند دوم: استماع دفاعیات ۲۷۶
بند سوم: ارائه اسناد و مدارک ۲۷۶
بند چهارم: ختم رسیدگی ۲۷۷
مبحث چهارم: قرارها و تصمیمات غیرنهایی ۲۷۸
گفتار اول: قرار تکمیل تحقیقات ۲۷۸
گفتار دوم: قرار ارجاع به کارشناسی ۲۷۸
گفتار سوم: قرار عدم صلاحیت ۲۷۹

گفتار چهارم: قرار منع رسیدگی یا منع تعقیب تعزیراتی..... ۲۷۹
گفتار پنجم: قرار موقوفی رسیدگی..... ۲۸۰
گفتار ششم: تصمیمات تأمینی و فوری..... ۲۸۰
گفتار هفتم: آثار قرارها و امکان اعتراض به آن‌ها..... ۲۸۱
مبحث پنجم: صدور رأی در شعب بدوی..... ۲۸۲
گفتار اول: شرایط صدور رأی..... ۲۸۲
بند اول: احراز صلاحیت و احراز وقوع تخلف..... ۲۸۲
بند دوم: احراز انتساب تخلف و احراز نوع و میزان ضمانت اجرا..... ۲۸۳
بند سوم: احراز نوع و میزان ضمانت اجرا..... ۲۸۴
گفتار دوم: انواع آرای شعب بدوی..... ۲۸۴
بند اول: رأی محکومیت..... ۲۸۵
بند دوم: رأی برائت..... ۲۸۵
بند سوم: رأی به عدم صلاحیت..... ۲۸۶
بند چهارم: رأی به موقوفی رسیدگی..... ۲۸۷
بند پنجم: رأی به جبران خسارت یا استرداد اضافه دریافتی در موارد قانونی..... ۲۸۷
گفتار سوم: ویژگی‌های رأی معتبر..... ۲۸۸
بند اول: مستند بودن..... ۲۸۸
بند دوم: مستدل بودن..... ۲۸۹
بند سوم: صریح و روشن بودن..... ۲۹۰
بند چهارم: قابلیت اجرا..... ۲۹۰
بند پنجم: قابلیت اعتراض..... ۲۹۱
مبحث ششم: اعتراض، تجدیدنظرخواهی و طرق فوق‌العاده شکایت..... ۲۹۳
گفتار اول: اعتراض به رأی بدوی..... ۲۹۳
بند اول: اشخاص دارای حق اعتراض..... ۲۹۳
بند دوم: مهلت اعتراض..... ۲۹۴
بند سوم: مرجع تقدیم اعتراض..... ۲۹۵
بند چهارم: آثار اعتراض بر اجرای رأی..... ۲۹۵
گفتار دوم: رسیدگی در شعب تجدیدنظر..... ۲۹۶
بند اول: حدود صلاحیت شعب تجدیدنظر..... ۲۹۶
بند دوم: بررسی شکلی و ماهوی رأی..... ۲۹۷
بند سوم: تأیید، نقض یا اصلاح رأی..... ۲۹۸
بند چهارم: آثار رأی تجدیدنظر..... ۲۹۸
گفتار سوم: اصلاح رأی..... ۲۹۹

بند اول: اشتباهات مادی ۲۹۹
بند دوم: ابهام یا اجمال در رأی ۳۰۰
بند سوم: حدود اختیار مرجع صادرکننده رأی در اصلاح آن ۳۰۰
گفتار چهارم: اعاده دادرسی و رسیدگی مجدد ۳۰۱
بند اول: مفهوم اعاده دادرسی ۳۰۱
بند دوم: جهات اعاده دادرسی ۳۰۲
بند سوم: مرجع رسیدگی به درخواست اعاده دادرسی ۳۰۳
بند چهارم: آثار پذیرش اعاده دادرسی ۳۰۴
گفتار پنجم: شکایت از آرا و تصمیمات در دیوان عدالت اداری ۳۰۴
بند اول: صلاحیت دیوان عدالت اداری ۳۰۵
بند دوم: حدود نظارت دیوان بر آرا و تصمیمات تعزیراتی ۳۰۶
بند سوم: آثار ابطال یا نقض تصمیمات سازمان ۳۰۶
بند چهارم: نسبت شکایت دیوان با اجرای رأی تعزیراتی ۳۰۷
مبحث هفتم: رسیدگی الکترونیکی و سامانه‌های تعزیراتی ۳۰۹
گفتار اول: ثبت الکترونیکی شکایات و گزارش‌ها ۳۰۹
گفتار دوم: ابلاغ الکترونیکی ۳۱۰
گفتار سوم: تشکیل و مدیریت الکترونیکی پرونده ۳۱۱
گفتار چهارم: رسیدگی غیرحضوری در موارد ممکن ۳۱۱
گفتار پنجم: چالش‌های اعتبار ادله الکترونیکی ۳۱۲
گفتار ششم: آثار فناوری بر سرعت و شفافیت رسیدگی ۳۱۲

فصل ششم : ضمانت‌اجراها، اجرای احکام و آثار آرا ۳۱۷

مبحث اول: مفهوم و انواع ضمانت‌اجراهای تعزیراتی ۳۱۷
گفتار اول: مفهوم ضمانت‌اجرای تعزیراتی ۳۱۸
گفتار دوم: ضمانت‌اجراهای مالی ۳۱۹
بند اول: تفاوت ضمانت‌اجرا با مجازات کیفری ۳۱۹
بند دوم: تفاوت ضمانت‌اجرا با اقدامات اداری ۳۲۰
بند سوم: کارکرد بازدارنده و اصلاحی ضمانت‌اجراها ۳۲۰
گفتار دوم: ضمانت‌اجراهای صنفی و اداری ۳۲۱
بند اول: تعطیلی موقت واحد ۳۲۱
بند دوم: نصب پارچه یا اعلام تخلف ۳۲۱
بند سوم: تعلیق یا لغو پروانه ۳۲۲
بند چهارم: محرومیت از برخی خدمات یا امتیازات ۳۲۲

گفتار چهارم: ضمانت‌اجراهای مرتبط با کالا ۳۲۳
بند اول: معدوم سازی کالاهای غیرقابل مصرف ۳۲۳
بند دوم: جمع آوری کالا از بازار ۳۲۴
بند سوم: الزام به عرضه کالا ۳۲۵
بند چهارم: فروش کالا به نرخ مصوب ۳۲۵
مبحث دوم: معیارهای تعیین ضمانت‌اجرا ۳۲۷
گفتار اول: نوع تخلف ۳۲۷
گفتار دوم: میزان آثار اقتصادی تخلف ۳۲۸
گفتار سوم: میزان زیان وارد شده به مصرف‌کننده ۳۲۸
گفتار چهارم: سابقه متخلف ۳۲۹
گفتار پنجم: تکرار یا تعدد تخلف ۳۳۰
گفتار ششم: همکاری متخلف در کشف حقیقت یا جبران خسارت ۳۳۰
گفتار هفتم: اوضاع و احوال خاص اقتصادی و اجتماعی ۳۳۱
مبحث سوم: جبران خسارت و حمایت از زیان‌دیده ۳۳۲
گفتار اول: مفهوم زیان دیده در تخلفات تعزیراتی ۳۳۲
گفتار دوم: حقوق مصرف‌کننده در فرایند تعزیراتی ۳۳۳
گفتار سوم: استرداد مبلغ اضافه دریافتی ۳۳۴
گفتار چهارم: جبران خسارت ناشی از تخلف ۳۳۴
گفتار پنجم: نسبت جبران خسارت با جزای نقدی ۳۳۵
گفتار ششم: امکان مراجعه زیان دیده به مراجع قضایی حقوقی ۳۳۶
مبحث چهارم: اجرای احکام تعزیرات حکومتی ۳۳۷
گفتار اول: اصول حاکم بر اجرای احکام ۳۳۷
بند اول: قانونی بودن اجرا ۳۳۸
بند دوم: قطعیت یا قابلیت اجرای رأی ۳۳۸
بند سوم: تناسب در اجرای ضمانت‌اجرا ۳۳۹
بند چهارم: رعایت حقوق محکوم‌علیه و زیان‌دیده ۳۴۰
گفتار دوم: واحد اجرای احکام ۳۴۱
بند اول: جایگاه و وظایف واحد اجرا ۳۴۱
بند دوم: ابلاغ رأی برای اجرا ۳۴۲
بند سوم: پیگیری اجرای ضمانت‌اجراهای مالی ۳۴۲
بند چهارم: همکاری با سایر دستگاه‌ها در اجرای رأی ۳۴۳
گفتار سوم: اجرای ضمانت‌اجراهای مالی ۳۴۴
بند اول: وصول جزای نقدی ۳۴۴

بند دوم: تقسیط یا مهلت پرداخت در موارد مجاز ۳۴۵
بند سوم: توقیف اموال در صورت امتناع ۳۴۶
بند چهارم: اجرای ضبط کالا و اموال مرتبط ۳۴۷
گفتار چهارم: اجرای ضمانت‌اجراهای صنفی و اداری ۳۴۸
بند اول: تعطیلی واحد صنفی ۳۴۸
بند دوم: نصب اعلان تخلف ۳۴۹
بند سوم: تعلیق یا لغو پروانه ۳۵۰
بند چهارم: اجرای تصمیمات مرتبط با اتحادیه‌ها و دستگاه‌های صنفی ۳۵۱
گفتار پنجم: اجرای فوری و موقت در موارد خاص ۳۵۲
بند اول: ضرورت اجرای فوری در تخلفات بهداشتی و سلامت‌محور ۳۵۲
بند دوم: جمع‌آوری کالاهای مضر یا غیربهداشتی ۳۵۳
بند سوم: تعطیلی فوری واحدهای خطرناک ۳۵۴
بند چهارم: نسبت اجرای فوری با حق اعتراض ۳۵۵
مبحث پنجم: توقف، تعلیق و زوال اجرای رأی ۳۵۷
گفتار اول: اجرای رأی و اثر اعتراض ۳۵۷
گفتار دوم: توقف اجرا به دستور مرجع صالح ۳۵۸
گفتار سوم: تعلیق اجرای رأی در موارد قانونی ۳۵۸
گفتار چهارم: مرور زمان اجرای رأی در صورت پیش‌بینی قانونی ۳۵۹
گفتار پنجم: فوت محکوم‌علیه، انحلال شخص حقوقی و آثار آن ۳۶۰
گفتار ششم: پرداخت، مصالحه، جبران خسارت و آثار اجرایی آن‌ها ۳۶۰
مبحث ششم: آثار آرا و تصمیمات تعزیراتی ۳۶۲
گفتار اول: آثار اقتصادی رأی ۳۶۲
گفتار دوم: آثار صنفی و حرفه‌ای رأی ۳۶۳
گفتار سوم: آثار اداری و اعتباری رأی ۳۶۴
گفتار چهارم: تأثیر رأی بر سابقه متخلف ۳۶۵
گفتار پنجم: آثار رأی در تکرار تخلف ۳۶۶
گفتار ششم: آثار رأی تعزیراتی در دعاوی حقوقی و کیفری مرتبط ۳۶۶

فصل هفتم : نظارت بر سازمان تعزیرات حکومتی، آسیب‌شناسی و اصلاحات پیشنهادی ۳۷۱

مبحث اول: نظارت بر عملکرد سازمان تعزیرات حکومتی ۳۷۲
گفتار اول: نظارت اداری درون‌سازمانی ۳۷۲

بند اول: نظارت رئیس سازمان ۳۷۲
بند دوم: بازرسی داخلی ۳۷۳
بند سوم: ارزیابی عملکرد شعب ۳۷۴
بند چهارم: رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان ۳۷۴
گفتار دوم: نظارت قضایی و شبه‌قضایی ۳۷۵
بند اول: نظارت دیوان عدالت اداری ۳۷۵
بند دوم: نظارت مراجع قضایی در موارد مرتبط ۳۷۶
بند سوم: حدود نظارت قضایی بر مراجع شبه‌قضایی ۳۷۶
گفتار سوم: نظارت عمومی و اجتماعی ۳۷۷
بند اول: نقش رسانه‌ها ۳۷۷
بند دوم: نقش تشکل‌های حمایت از مصرف‌کننده ۳۷۸
بند سوم: شفافیت عملکرد سازمان ۳۷۸
بند چهارم: دسترسی عمومی به اطلاعات غیرمحرمانه ۳۷۹
مبحث دوم: چالش‌های حقوقی تعزیرات حکومتی ۳۸۰
گفتار اول: ابهام در ماهیت حقوقی سازمان ۳۸۰
گفتار دوم: چالش استقلال و بی‌طرفی مرجع رسیدگی ۳۸۱
گفتار سوم: تعدد و پراکندگی قوانین و مقررات ۳۸۱
گفتار چهارم: تعارض صلاحیت با مراجع قضایی و اداری ۳۸۲
گفتار پنجم: ضعف وحدت رویه در شعب ۳۸۲
گفتار ششم: چالش رعایت کامل حقوق دفاعی ۳۸۲
گفتار هفتم: ابهام در برخی ضمانت‌اجراها ۳۸۳
مبحث سوم: چالش‌های اجرایی و اداری ۳۸۴
گفتار اول: تراکم پرونده‌ها و اطاله رسیدگی ۳۸۴
گفتار دوم: کمبود نیروی انسانی متخصص ۳۸۵
گفتار سوم: ضعف آموزش تخصصی در برخی حوزه‌ها ۳۸۶
گفتار چهارم: دشواری اجرای برخی آرا ۳۸۷
گفتار پنجم: ضعف هماهنگی میان دستگاه‌های نظارتی ۳۸۷
گفتار ششم: چالش‌های مربوط به بازرسی و کشف تخلف ۳۸۸
گفتار هفتم: چالش‌های رسیدگی به تخلفات نوپدید و مجازی ۳۸۹
مبحث چهارم: آسیب‌شناسی کارکرد تعزیرات حکومتی در تنظیم بازار ۳۹۱
گفتار اول: نقش تعزیرات در کنترل قیمت‌ها ۳۹۱
گفتار دوم: اثرگذاری تعزیرات بر پیشگیری از تخلف ۳۹۲
گفتار سوم: محدودیت‌های مداخله تعزیراتی در اقتصاد ۳۹۳

گفتار چهارم: نسبت سیاست کیفری و سیاست اقتصادی ۳۹۴
گفتار پنجم: خطر تبدیل تعزیرات به ابزار مداخله مقطعی ۳۹۵
گفتار ششم: ضرورت هماهنگی تعزیرات با سیاست‌های کلان اقتصادی ۳۹۶
مبحث پنجم: مطالعه تطبیقی نظام‌های نظارت بر بازار ۳۹۷
گفتار اول: نهادهای حمایت از مصرف‌کننده در برخی نظام‌های حقوقی ۳۹۷
گفتار دوم: مراجع اداری رسیدگی به تخلفات اقتصادی ۳۹۸
گفتار سوم: نظام‌های تنظیم‌گری بازار و رقابت ۳۹۹
گفتار چهارم: جایگاه ضمانت‌اجراهای اداری در نظام‌های تطبیقی ۳۹۹
گفتار پنجم: مقایسه با ساختار تعزیرات حکومتی در ایران ۴۰۰
گفتار ششم: درس‌هایی برای اصلاح نظام تعزیرات حکومتی ۴۰۱
مبحث ششم: راهبردها و الزامات تحول ساختاری و رویه‌ای در سازمان تعزیرات حکومتی ۴۰۱
گفتار اول: تنقیح و یکپارچه‌سازی قوانین تعزیراتی ۴۰۲
گفتار دوم: تقویت استقلال و بی‌طرفی شعب رسیدگی‌کننده ۴۰۲
گفتار سوم: تدوین آیین دادرسی اختصاصی تعزیرات حکومتی ۴۰۳
گفتار چهارم: ایجاد وحدت رویه در رسیدگی‌ها ۴۰۴
گفتار پنجم: توسعه آموزش تخصصی قضات و کارکنان تعزیراتی ۴۰۴
گفتار ششم: تقویت سامانه‌های الکترونیکی و هوشمندسازی رسیدگی ۴۰۵
گفتار هفتم: افزایش شفافیت و پاسخ‌گویی سازمان ۴۰۵
گفتار هشتم: بازنگری در ضمانت‌اجراها و معیارهای تعیین آن‌ها ۴۰۶
گفتار نهم: ارتقای حمایت از حقوق مصرف‌کننده و زیان‌دیده ۴۰۷
گفتار دهم: تفکیک دقیق‌تر صلاحیت تعزیرات از مراجع کیفری و اداری ۴۰۷

منابع و مآخذ ۴۱۱